

Lévay Géza:

Tapasztalatok a 7 DU központok üzemellenőrzésével kapcsolatban

A tudomány, az ipar, a kereskedelem és a művelődés az utolsó évtizedek alatt igen gyors ütemben fejlődött. Ennek a fejlődésnek eredményeként a hírközlő berendezések is nagy mértékben tökéletesedtek.

A fejlődés fokozott távbeszélő igényeit a posta korszerű gépikapcsolású központok létesítésével elégíti ki, mert a megfelelően méretezett gépikapcsolású központok jól tudják teljesíteni azokat a követelményeket, melyeket az ipar, a gazdasági és társadalmi fejlődés megkíván.

A gépikapcsolású távbeszélő központok azonban csak abban az esetben tudnak a folytonosan fokozódó minőségi követelményeknek megfelelni, ha a fenntartó személyzet szakmai felkészültsége és tervszerű karbantartási munkája biztosítani tudja a berendezések kifogástalan működését. E két követelmény kielégítésének érdekében a posta egyrészt a szakmai képzés területén különböző szinten megindított tanfolyamokon gondoskodik arról, hogy az üzemek műszaki dolgozói minél nagyobb számban sajátítsák el a korszerű híradástechnikai berendezések üzemeltetéséhez szükséges ismereteket, másrészt a tervszerű karbantartás biztosítása érdekében kidolgozta gépikapcsolású távbeszélő központok karbantartási utasítását.

A karbantartási utasítás célja olyan üzemfenntartó szolgálat kialakítása, mely mellett a szocialista tervgazdálkodásnak megfelelően a berendezés élettartama a leghosszabb, szerkezeti részeinek elhasználódása pedig a legkisebb legyen, a távbeszélő szolgáltatásban pedig az üzembiztos lehetőségek legtrikábban forduljanak elő. A karbantartási utasítás ennek érdekében útmutatással szolgál arra, hogy miképpen kell a műszaki berendezéseket egységes elvek alapján rendszeres ellenőrzés alatt tartani, s ezáltal a jelentkező hibákat a legrövidebb idő alatt felfedni és elhárítani. Ismerteti a karbantartó szolgálat rendjét, a személyzet kötelezéseit, a karbantartási terv elkészítésének szempontjait. Tárgyalja a gépi berendezés különböző rendeltetésű kapcsolóelemeinek (jelfogók, forgógépek, motorok stb.) karbantartásánál szem előtt tartandó elveket. Előírja az áramkörök karbantartásához szükséges periodikusan ismétlődő ellenőrző vizsgálatok rendjét és az ismétlődések időközzeit. Ismerteti a takarítás és portalanítás, valamint az előírt légnedvesség biztosításának elveit. Irányítást ad a forgalmi megfigyelések lebonyolítására, továbbá útmutatással szolgál a baleset és tűz esetén tanúsítandó magatartást illetően és a tűz elleni védekezésre vonatkozóan. Mindezeket kívül ismerteti a karbantartással kapcsolatos adminisztrációs munka előírásait.

A karbantartási utasításnak megfelelő egységes nyilvántartások lehetővé teszik a központ állapotának könnyű áttekintését. Figyelemmel lehet kísérni a berendezések természetes elhasználódását és előre meg lehet állapítani a szükségessé váló felújítási munkák nagyságát és sürgősségi sorrendjét.

Az utóbbi években szervezett szaktanfolyamok eredményeként, valamint a kiadott karbantartási utasítás szigorú alkalmazásának következtében egyes központok karbantartási munkájában jelentős javulás tapasztalható. Ugyanakkor egyes központok területén sem a beosztott személyzet szakképzettségében, sem a karbantartási munka minőségében kielégítő javulás nem állapítható meg.

Az egyik vidéki automata központ üzemellenőrzése során az alábbiakat tapasztaltuk:

A központnak nem volt fenntartási terve. Gyakorlatilag fenntartási munkát sem végeztek. A fenntartási munka csupán egyes főáramkörök rendszeretlen vizsgálatára szorítkozott. A központban hosszabb időn át hibás volt 2 drb regiszter, 1 drb csoportválasztó vezérlő áramkör, a mentők áramköre stb. A központ üzembehelyezése óta (1952) a szaggató berendezést nem kenték, ezért a szaggató görögön kopások láthatók. Az előfizetői egyéni számlálók havi vizsgálatát nem végezték. Az előfizetői bejelentésekből eredő hibák a bejelentéstől számított 1 óra belül sem kerültek levizsgálásra annak ellenére, hogy a napi átlag hiba-bejelentés mindössze 3—4 drb szokott lenni. Mindezek ellenére a szemlélet megelőző 3 hónapban az igazgatóság által

végzett jószágfok — valószínűleg helytelen vizsgálat eredménye alapján — igen jó átlagot mutatott.

A karbantartó személyzet szakmai képzettségének ellenőrzése során megállapítást nyert, hogy a vezető műszerész a központ összekötő-, regiszter-, vonalkereső vezérlő áramköreinek működését nem ismeri. A 3 beosztott dolgozó közül egynek szakismerete a vezetőműszerészével azonos, a másik két dolgozó viszont a központ áramköri működését egyáltalán nem ismeri, sőt a rajzolvasáshoz sem ért. Talán nem ilyen szembetűnően nagy számban, de hasonló hiánycsoportot más központoknál is találtak. Tapasztaltuk, hogy több éve automata áramkörös beosztásban lévő műszerésznek áramköri ismeretei oly hiányosak, hogy részére még egyszerűbb hibák elhárítása is nehézséget okoz. A tervszerű karbantartás lebecsülését mutatja, hogy egyik automata központ januárban elkészített éves karbantartási tervének dolgozóikig való lebontását a vezetőműszerész még szeptemberben sem végezte el és az előírt karbantartási munka sem lett végrehajtva. Az elhanyagolt karbantartás eredménye, hogy a központ több csoportkereső gépének felújítási munkáját csak akkor vették tervbe, amikor már az áramkörök használhatatlanná váltak.

A szakképzettség terén mutatkozó lemaradás egyik okozója, hogy egyes igazgatóságok nem értékelték a tanfolyamok jelentőségét és a tanfolyamon elsajátítható szakismereteket. A továbbképző (szakosított) tanfolyamokra olyan dolgozókat jelölték, akik a megkívánt elméleti és a tanfolyam anyagának elsajátításához szükséges gyakorlati alapismeretekkel nem rendelkeztek, s így a tanulás eredményessége ezeknél a dolgozóknál nem érhetette el a kívánt mértéket. Nem fejtették ki kellő aktivitást abban az irányban sem, hogy az üzem vezetésére és a beosztott személyzet oktatására alkalmas szakkádereket (üzemvezetőket) az automatizálás terén már fejlettebb üzemek személyzetéből áthelvezéssel biztosítsák.

Nem gondoskodtak kellő eréllyel az odahelvezettek lakásszükségéről sem. Előfordult, hogy egy vezetőműszerész áthelvezése után másfél évvel eredeti szolgálati helyére kellett visszahelvezni, mert részére ilyen hosszú idő alatt sem tudtak lakást biztosítani.

Az üzemek részére egyes igazgatóságok a kiadott utasítás ellenére az éves karbantartási terv elkészítését vagy egyáltalán nem, vagy csak formálisan végezték el, ahol az éves tervek elkészültek azoknak a dolgozóikig való részletes felbontását, továbbá a karbantartási munka tervszerinti elvégzését és annak minőségét kellőképpen nem ellenőrizték, amiből arra lehet következtetni, hogy a tervszerű karbantartási munkából eredő előnyöket lebecsülték. A karbantartás minősége szempontjából oly fontos jószágfok vizsgálatokat túlzott liberalizmussal végezték.

Természetes, hogy az igazgatóságok ellenőrző és irányító tevékenységének ilyen hiánycsoportjai nagymértékben hozzájárultak ahhoz, hogy központjaikban a karbantartási munka egyenetlenül, ötletszerűen és igen hiányosan folyik, s az sem mennyiségileg, sem minőségileg nem felel meg a követelményeknek.

Az igazgatóságoknak a jövőben a karbantartási utasításnak és az egyes üzemek helvi sajátosságainak megfelelő karbantartási tervek elkészítésénél nagyobb gondossággal kell eljárniuk. Ellenőrizniük kell, hogy a karbantartási terveket az üzemek, az egyének szakmai felkészültségének figyelembevételével bontsák fel a dolgozóikig. Szigorúan kell ellenőrizni a terv ütemezésének megfelelő mennyiségi és minőségi teljesítését. Az automata központokban a havi jószágfok vizsgálatokat úgy kell végezni, hogy a vizsgálat eredménye a karbantartási munka minőségi teljesítésének fokát tükrözze vissza, s ezáltal ösztönöz hatást érjen el.

Az üzemek dolgozóit a munkafeltételek megjavításával, oktatással, tapasztalatátadással kell támogatni az igazgatóságoknak, nem pedig a lazaságok elnézésével.

Az üzemvezetőknek és a dolgozóknak pedig az igazgatóság támogatását fel kell használniuk szakmai tudásuk állandó fejlesztésére és a munkafegyelem megszilárdítására. Tervszerű, folyamatos munkával kell törekedni az üzem jószágfokának megfelelő szinten való tartására, nem pedig arra, hogy az ellenőrző szervek elnézésével juthassanak a jó munka jutalmazására szolgáló prémiumokhoz.